

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 39.

Fylke: Akershus

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Nes

Emne: Høglidsmat ved familiefester

Bygdelag:

Oppskr. av: Martin Træsterud

Gard: Træsterud

(adresse): Haga st.

G.nr. 216 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

A

SVAR

A Fødselen

1. Det var skik at slektninger og koner i nabolaget kom med mat til barselskone.
2. De kom enkeltvis eller i mindre grupper paa 2 eller 3.
3. 7 de smaa grupper var det gjerne avtale.
4. Man ventet gjerne til barselskone var paa benene igjen.
5. Det var kun en gang.
6. Enten rømmegrøut eller kaker.
7. Utgaar.
8. Fat eller steintøyterring.
9. Det var bare grøuten det andre var visitmat.
10. Kona skulde helst gaa med det selv, saasandt hun hadde anledning, ellers maatte hun jo sende andre.
11. Var det lang vei, saa konen maatte ha skyss var jo mannen eller en skyssgut med ellers ikke.
12. Sondingfolket blev trakteret med kaffe og kaker; der var ingen førstjet om det var gut eller pike.

- 13. Det kaldtes for barselsvisit.
- 14. Det var ikke vanlig.
- 15. Det var ialfald de gifte mødre der havde flest besök.
- 16. I 1914 ^{begynte man} især at sende blomster istedenfor f. mat.
- 17. Det var enkelte, som havde med sig en liten sølvspenne til den nyfødte og festet den i skjorten; da skulde ikke huldre gaa byttet dem til sig.
- 18. Nu er det ikke almindelig.
- 19. Det var fadderne og enkelte andre, som var med i daabsselskabet.
- 20. Det kaldtes barsel.
- 21. Det var helst presanger gjestene havde med sig, saa det var ingen bestemt spiseseddel..
- 22. Det var hun, som bær barnet, der skulde sende den største gaven og hun kaldtes gudmor.
- 23. Nu er det ofte maen fler med i barselen.
B Födelsdag.
- 24. Det var mest almindelig, at feire födselsdag for barn för i tiden.
- 25. Nu feires födselsdag for voksne kun med runde tal.
- 26. Det er det mærmeste slegtningersom blir budne, men de kommer ogsaa maen andre.
- 27. De frommötte har med gaver; andre sender telegrammer og kort.
- 28. Det skulde helst vare blek til födselsdagen, i gamle dager.
- 29. Det var bare til barnefödelsdage det skulde vare sjokolade, kringle og blöt-kake med lys. For voksne kringle og kaffe.

8336

C. Konfirmasjon

30. Før i tiden gikk det noksaa stille for sig. Man reiste hjem og spiste middag og la sig til at sove. Man var tret efter strabassene isekonfirmantene, som stod paa kirkegulvet hele tiden under overhøringen. Nu har de krakker og staar op noen ad gangen.
31. Nu er det mere selskaphed i dette aarhundrede.
32. Det er de nærmeste og naboer samt lærerpersonalet, som blir budne.
33. Enkelte sender kaker.
34. De fremmøtte har pressanger med til konfirmanten; de andre sender telegrammer og kort.
35. Det er ingen bestemte retter.

D. Bryllup.

36. Det blev ikke holdt noe forlovelsesselskap.
37. Før sendte man forlovelseskort til sine kjendte, men nu avleverer man det i avissene.
38. a. Det var 4 maalider: middag, kaffe, dessert og aftensmat. b. Til middag var fisk og stek med öl. c. Det var ingen særskilt ret, som skulde serveres. d. Det var intet fast program 2^{den} dag. 3^{die} dag var det lag for hjelperne.
39. Det var mest almindelig at sende kaker, enkelte sendte smør, nogle blomster; hvormeget bestemte de selv.
40. Smøret skulde helst være formet i smaa runde kuler.
41. Det var ikke skik her.
42. Sendingen kaldtes fönn.

43. Det var hushjelpen, som havde den jobben.
 44. Det var opvarthing til dem som kom med
 fönnet om fönnkvelden
 45. Det var ikke skik her.
 46. De som stelte med mæken kaldtes kokekoner.
 47. For 40 aar siden begyndte det at gaa enklere til.
 48. Det er bare enkelte, som holder bryllup paa
 hoteller.
 49. Det er ikke mange, som brøker at gjøre det.
 50. Indbudne har med sig gaver; andre sender
 telegrammer.
 51. Det er mest ved 25 og 50 aarsdagen at det
 festes.

E. Gravøl.

52. Slekt og naboer: Til gravarende blev der sendt
 brev i posten, men til naboer gik en mand
 omkring med brevene.
 53. 2. dage og den 3de dagen skulde hjælperne opvartes.
 54. Naar gjestene møtte i hjemmet, blev der servert
 kaffe og smørebrød før man reiste til kirken.
 Efter hjemkomsten var det middag, kaffe og
 dessert og tilsids aftensmat. Det var mest almin-
 delig at dække paa et langbord, hvor gjestene
 kunde forsyne sig, og siden plassere sig ved
 smaabord.
 55. Det var ingen undtagelse.
 56. Det kaldtes middag.
 57. Det blev gjerne holdt i hjemmet om det var trangt.
 58. Lendinger og kranser blev helst sendt kvelden før.
 59. Det var ingen speciel pakning.
 60. Bringerne fik opvarthing.
 61. Det var ingen forskjil.
 62. Da krigen brød ud i 1914, var det mange som
 blot indbød de som fulgte til gravnen til en
 enkel bespisning i hjemmet. Det var da

- 5
- småbrød, kaker og kaffe eller the.
63. Maltöl blev erstattet med bryggeriöl.
64. Det var ingen forskjel.
65. Det er mange som fremdeles bruker den enklere bevertning nu ogsaa, men kaffen er ofte erstattet av sjokolade eller kakao.
66. Enkelte maa nok ha lidt alkohol.
67. Middag paa hotel er meget sjelden; men enkel bevertning paa hotel er meget brugt.
68. Det er en meget gammel skik, saa det kan jeg ikke svare paa, bross mine snart 80 aar.
69. Ved aarhundredet blev det mer almindelig.

F. Nye fester.

70. Det har været brugt sjokolade eller kakao med småbrød og kaker.
71. Det er nok saa almindelig, og det har vel været brugt c.a 30 aar.
72. Det er nok ikke kommet rigtig i bruk enda.
73. Der er vel helst kringler eller wienerbrød, som er mest brugt.
74. Det er mest hjemmebakt og endel fra bakere paa stedet.
75. Gjennem aviser.